Грамадскае незалежнае выданне, выходзіць з верасня 1995 года

Газета Уладзіміра Кудзінава

СУБОТА № 9 (38)
3 лютага 1996 года

Цана па падпісцы – 444 руб.,
цана ў розніцу – 700 руб.

Як жыць далей будзем?

Менавіта гэтае пытанне гучала ў падтэксце і прама ў выступах на гаспадарчым актыве раёна, што праходзіў 30 студзеня ў Івацэвіцкім ГДК.

Ёсць прычыны задаваць гэтае пытанне. Выпуск таварнай прадукцыі прамысловымі прадпрыемствамі за год у сярэднім па раёне скараціўся на 20 працэнтаў, тавараў народнага ўжытку – на 30 працэнтаў у параўнанні з 1994 годам. На тыя ж 30 працэнтаў зменшыліся аб'ёмы выканання будмантажных работ. Не лепш справы і ў сельскай гаспадарцы – валавы надой малака склаў 84 працэнты ад 1994 года, вытворчасць мяса – 83. Трэба сказаць, што райвыканкам прыйшоў на гэтую сустрэчу з гаспадарнікамі раёна не з пустымі рукамі – цэлы пакет прапаноў па кожнай сферы дзейнасці. Аб гэтых прапановах мы раскажам больш падрабязна ў бліжэйшым нумары.

Застаецца дадаць, што прагучала на сходзе і такая лічба: з усіх калгасаў і саўгасаў раёна (іх 26) толькі шэсць знаходзяцца, як кажуць, на плыву. Астатнім патрэбна вялікая дапамога, а то і рэанімацыя.

4 ЛЮТАГА – 250 ГАДОЎ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ Т. КАСЦЮШКІ

БАРАЦЬБІТ ЗА СВАБОДУ

У шэрагу выдатных барацьбітоў за свабоду ганаровае месца належыць нашаму суайчынніку Андрэю Тадэвушу Банавентура Касцюшку. Чалавеку, які змагаўся за вызваленне ад чужаземнага панавання народаў Паўночнай Амерыкі і Усходняй Еўропы, рабіў незабыўнае ўражанне сваёй энергіяй, мужнасцю, адданасцю ідэі свабоды.

Нарадзіўся Касцюшка ў 1746 годзе ў сям'і беларускага шляхціча, фамільны маёнтак якога знаходзіўся ў вёсцы Сяхновічы Кобрынскага павета (цяпер у Жабінкаўскім раёне). У 1760 годзе скончыў піярскую (каталіцкую) школу, а ў 1769 годзе – Варшаўскі кадэцкі корпус. Затым 5 гадоў вучыўся ў Парыжскай ваеннай акадэміі. Па вяртанні дадому яму не знайшлося пасады ні ў войску, ні на цывільнай службе. Т. Касцюшка вымушаны быў пакінуць радзіму і падацца ў 1776 годзе ў Паўночную Амерыку, дзе тым часам пачалася вайна за вызваленне ад ангельскага ўладарання. На працягу сямі гадоў ён змагаўся ў шэрагах амерыканскай арміі, дзе атрымаў званне генерала і быў узнагароджаны самым высокім ордэнам Злучаных Штатаў – ордэнам Цынцынаці. Перамога ў бітве пад Саратогай у 1777 годзе ў многім была заслугаю Касцюшкі.

Вярнуўшыся ў 1784 годзе на радзіму, Касцюшка доўгі час жыў у Сяхновічах. І хоць імкнуўся служыць у войску Вялікага Княства Літоўскага, яму там не знайшлося пасады, і ён змушаны быў у 1789 годзе пайсці ў польскае войска на камандзіра брыгады. Другі падзел Польшчы і Вялікага Княства, умяшанне суседніх дзяржаў у іх унутраныя справы, а таксама незадаволенасць значнай часткі насельніцтва самавольствам феадалаў выклікалі абурэнне, якое ў сакавіку 1794 года перарасло ў народнае паўстанне. Кіраўніком яго быў прызначаны Тадэвуш Касцюшка.

Задачамі паўстання было не толькі змаганне з акупантамі, але і ўстанаўленне права кожнага чалавека набываць зямлю, права выбіраць і быць абраным, ліквідацыя залежнасці сялян, вольнасць і роўныя правы для ўсіх і г. д.

Аднак намер зрабіць уступкі сялянам выклікаў супраціўленне шляхты, ісці на канфлікт з якой Т. Касцюшка не адважыўся. Гэта звузіла сацыяльную базу паўстання. Яно было задушана. 10 кастрычніка 1794 года Касцюшка, цяжка паранены ў бітве каля Мацяёвіцаў, быў узяты ў палон і зняволены. Пасля смерці царыцы Кацярыны II Павел I вызваліў Касцюшку і дазволіў яму выехаць за мяжу. Памёр Касцюшка ў Швейцарыі ў 1817 годзе.

(З кнігі „100 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі").

ЗАПРАШАЕМ

4 лютага, у нядзелю, ля Косаўскага палаца адбудуцца ўрачыстасці, прысвечаныя 250-годдзю з дня нараджэння Тадэвуша Касцюшкі.

Пачатак у 13.30.

Аўтобус на сядзібу Т. Касцюшкі адправіцца ад Дома Саветаў у 12.30.

● ДАЖЫЛІСЯ!

Гарэлі не вогнішчы. Сэрцы людскія гарэлі

Тое, што мы пачулі і ўбачылі ў калгасе „Бальшавік" два дні назад, больш, чым эканамічны тупік. Гэта – бязмежжа безгаспадарчасці, абыякавасці да простых людзей, а можа, нават, злачынных адносін да іх. Але пачнем па парадку.

Ранішні званок у рэдакцыю, надрыўны голас у тэлефоннай трубцы: „Прыязджайце хутчэй у калгас „Бальшавік". Людзі з учарашняга вечара ля праўлення знаходзяцца, каб зарплату атрымаць. Усю ноч вогнішча палілі, каб не замерзнуць".

Прыязджаем. Перад калгаснай канторай чорная месціна – рэшткі нядаўняга вогнішча. Людзі стаялі хто на парозе, хто ўнутры, у калідоры. Нас чакалі. Абступілі шчыльным колам і загаварылі, перабіваючы адзін аднаго. Кожны спяшаўся выказацца. У кожнага набалела на душы. Калі ў жанчын вочы засцілі нястрымныя слезы, дык у мужчын, больш стойкіх да такіх слабасцяў, зрываўся голас. Нават у маладых. Цярпенне пакідала ўсіх. Адно валодала людзьмі : крыўда ад існуючага беззаконня і ўласнага бяссілля нешта змяніць. Узбунтаваліся "рабы." Бо хто яны сёння, без права атрымліваць штомесяц зарплату, без магчымасці пастаяць за сябе, без кавалка хлеба ў хаце?..

Што, такое не можа быць? Ёсць. Вось прыклады.

Мікалай Касавец:

– Нядзелю хлеба не еў. Няма за што купіць. На адной бульбе жывём.. Пагражалі святло адрэзаць за няўплату за электрычнасць – чым плаціць, калі са жніўня нам нічога не плоцяць? У маці пазычыў. Дзіця хворае, прасіў дапамогі, ды дзе там. Затое ў канторскіх на ўсё ёсць грошы – і на машыны, і на курорты...

Аляксандр Прыступчык, слесар:

У чарзе за зарплатай.
Фота А. КАНУННІКАВА.

– Пяць месяцаў лячыўся на сухоты (туберкулёз). Трэба грошы, каб добра харчавацца, а дзе яны? Нават дзіцячую дапамогу ўжо тры месяцы не давалі. Не аднаму мне, усім. У адной хаце тры сям'і ціснуцца. А ў начальнікаў нашых там – кватэра, там – катэдж, там – дача. Пяць месяцаў лавіў старшыню прафкама, каб якую дапамогу далі. 60 тысяч, нібы тую костку, кінулі...

Леанід Арцюшэня, трактарыст:

– У калгасе працуем утраіх: я, жонка і сын. І нічога не атрымліваем ужо паўгода. Адзін з сыноў, дзевяцікласнік Сяргей, лён дапамагаў убіраць, але ад ліпеня толькі цяпер 30 няшчасных тысяч далі. А што за іх сёння купіш?

Уладзімір Здановіч, электрык:

– Я 20 тысяч пазычыў у бабкі, каб хоць на хлеб мець, а аддаць не было чым. Месяц баяўся па той вуліцы хадзіць, бо сорамна было ў вочы глядзець...

Святлана Здановіч:

– Сястра мая – Зіна Аўхадзеева, палявод, у радзільным доме, забраць няма як, грошай не маем. Муж трактарыстам працуе, а зарплаты ўжо які месяц не мае.

Галіна Піва, даярка:

– Мы з сынам са Століншчыны прыехалі. Ён трактарыстам працуе. Пасялілі ў маленькай хатцы, хоць мы і перасяленцы з радыяцыйна забруджанага раёна. Затое асабістаму вадзіцелю калгаснага старшыні Мікалаю Фядосіку за кошт гаспадаркі чатырохпакаёвую кватэру выкупілі ў Косаве, дарэчы, у чарнобыльскім доме. Для яго знайшлося 35 мільёнаў у калгаснай касе, а нам – няма.

Галасы іншых:

– Для грузавых машын і трактараў гаручага ў калгасе няма, а старшынёўскі вадзіцель на работу з Косава і назад на калгаснай машыне гойсае.

– Ды ўсе яны, спецыялісты нашы, гойсаюць з ранку да вечара на сваіх службовых машынах.

– А старшыня наш Дашкевіч? „Волгу" калгасную ад сябе не адпускае ніколі; ці на рабоце, ці ў водпуску. Для іх абмежаванняў у гаручым няма. Ва ўрочышча „Старынка" трактарысты ў час сенакосу на трактарах ездзілі, салярку, якой кот наплакаў, выпальвалі, а машыны, каб іх завезці туды ды назад прывезці, няма.

– Старшыню запытаем, ледзь злавіць удасца, бо збягае ён ад нас, гаварыць не даецца, калі грошы будуць, а ён у адказ: „Што вы ў мяне пытаецеся?" Гэта ў лепшым выпадку. А не, дык пасылае так, што хоць стой, хоць падай. І гэта кіраўнік?

– Напісалі пісьмо Прэзідэнту, колькі ж цярпець можна? Яны шыкуюць, асабнякі будуюць, хаця кватэры і дачы маюць, машыны купляюць. За што вось толькі, за чые грошы? Дык цяпер дапытваюцца, хто напісаў у Мінск, помстай пагражаюць.

– Неяк спыталі, калі, урэшце, грошы дадуць. А ў адказ: за жнівень – дамо, астатнія – мо ў верасні атрымаеце. Хіба не здзек гэта?

– У таго-сяго з кіраўнікоў калгасных хлеў лепшы ў сто разоў, чым нашы дамы. Відаць, па катэджу мерку здымаюць. А скардзяцца: аклады маленькія, па 700–500 тысяч усяго атрымліваюць. Тады за што такія асабнякі ўзводзяць, тыя ж машыны набываюць?

– Бухгалтарка наша Круцель Ніна за нейкі год сабе дом адбудавала, ды яшчэ грашовую дапамогу далі ёй. Беднай, відаць, палічылі. А ў яе ж і машына легкавая, і трактар, і капалка. 13 год у калгасе працуе, а ўсё ўжо займела, мы ж жыццё аддалі калгасу – і нічога не маем.

Ледзь ухоплівалі мы тое, што казалі людзі, ледзь паспявалі прозвішчы іхнія запісваць.

Надзея Літвінчык:

– Мой муж – шафёр у калгасе, трое дзяцей у сям'і. Далі ў калгасе чатыры сцяны – і дабудоўвай дом невядома за што. Пайшла папрасіць цэглу на печкі, адказ у іх адзін – няма цэглы.

Голас збоку:

– Затое знікае яна з-пад сеткі бясконца. І бясследна.

І раптам дзявочы голас заспяваў: „Калі хочаш жыць у шчасці, умей красці, красці, красці..."

Голас з натоўпу:

– Ды што красці ўжо ў нашым калгасе? Усё раскралі, што можна было. Цялят і кароў пазбывалі, свіней таксама. Пустыя памяшканні і ў Борках, і ў Падстарыні. Куды гэта пайшло – ніхто не ведае. А грошай на зарплату як не было, так і няма".

Ала Арлова:

– Ужо які дзень з Борак у 5 гадзін раніцы да канторы пешшу хаджу, каб тыя капейкі за сезонную работу атрымаць. І бацькі на такіх жа капейках перабіваюцца, бо жывёлы на ферме ў нас не стала.

Клаўдзія Дудзік:

– 63-ці год мне, а я таксама з Азярца сюды штодня шлёпаю, каб за сваю працу цялятніцай зарплату атрымаць. Дарэмна...

Святлана Коцік, працавала загадчыцай піларамы, цяпер у дэкрэтным водпуску:

– Дзіцятка радзіла сямімесячнае. Цяпер у Брэсце на даношванні. Трэба ехаць туды, а за што?

І расплакалася жанчына.

Голас збоку:

– А вы на нашы фермы зазірніце, дзе яшчэ такое-сякое пагалоўе ёсць. У гнаі і каровы, і мы, даяркі, купаемся. Праз кармушкі пераступаем, каб дабрацца да іншай каровы. Якое малако ў такіх умовах можа быць?

Усё, хопіць. Не вытрымлівалі нервы слухаць гэтыя, падобныя крывавым ранам, словы. Няма сіл. А як ім, людзям, якія кожную ноч чэргі свае вартуюць? Што думаюць, гледзячы на начное вогнішча, кіраўнікі калгаса „Бальшавік"? Ці не здаецца ім, што гэта не паленні ў іх перад канторай гараць, а сэрцы людскія?

А хаця, наўрад ці. У бухгалтэрыі, калі пра скаргі калгаснікаў гаварылася, некаторыя з работніц усмешак на твары не ўтойвалі. Розныя ўсмешкі былі: і хітраватыя такія, і нават з'едліва-самаўпэўненыя. Думалася: чхаць ім на пакуты людзей. Што для іх гэтыя рабацягі? Рабы і толькі. Раб ён і ёсць раб, іншай долі не заслугоўвае.

Старшыню калгаса А. У. Дашкевіча мы ў той дзень так і не пабачылі. Яго і калгаснікі не бачаць. Кіраўнік лічыць за лепшае пазбягаць іх...

М. РЫМАЧ.

● ЭКАНАМІЧНЫ ТУПІК?

ХВАЛІЦЦА НЯМА ЧЫМ

КОРАТКА ПРА АЎТАРА

Пасля заканчэння Ляхавіцкага саўгаса-тэхнікума Мікалай Васільевіч Страковіч працаваў асеменатарам на свінаферме, затым заатэхнікам-селекцыянерам у саўгасе „Быценскі".

У 1981 годзе паступіў завочна ў Гродзенскі сельскагаспадарчы інстытут, які паспяхова скончыў, атрымаўшы дыплом вучонага заатэхніка. У той час ён працаваў ужо ў саўгасе імя Мічурына, дзе займаў спачатку пасаду другога заатэхніка, потым узначальваў усю заатэхнічную службу саўгаса (сёння гэта калгас).

Вопыт працы ў жывёлагадоўлі дапамагае яму зараз, як галоўнаму заатэхніку райсельгасхарчу.

МІНУЎ яшчэ адзін нялёгкі для сельскагаспадарчай вытворчасці год. Якім ён быў у жывёлагадоўлі? Адразу ж скажу: яшчэ больш горшым, чым папярэдні. І гэта, канечне, не можа не непакоіць нас, спецыялістаў райсельгасупраўлення.

Каб дакладна паказаць сітуацыю ў жывёлагадоўчай галіне, прыйдзецца апеляваць лічбамі. Лічбы – рэч сумная, але яны, як нішто іншае, здольны яскрава прадэманстраваць, куды мы прыйшлі і працягваем ісці ў развіцці грамадскай жывёлагадоўлі. А яшчэ кажуць, што лічбы, як і факты, рэч упартая, таму і буду ў сваім артыкуле спасылацца больш за ўсё на іх.

Пачну з вытворчасці малака. Летась яго надоена гаспадаркамі раёна 37,4 тысячы тон, што складае 84 працэнты да ўзроўню года папярэдняга. Калі ў шэрагу калгасаў падзенне валавага надою малака не перавысіла дзесяці працэнтаў, дык у такіх калгасах, як „Любішчыцы", „40 год Кастрычніка", „Косава" – больш за 20 працэнтаў.

Сярэдні надой малака ад каровы склаў у прайшоўшым годзе па раёне 2302 кілаграмаў. Гэта на 316 кілаграмаў менш дасягнутага ў 1994-м годзе. Калі ў калгасах „Расія", імя Мічурына, імя Кірава, саўгасе „Перамога" змаглі пераўзысці трохтысячны рубеж, а на эксперыментальнай базе „Майск" надаілі ў сярэднім ад каровы па 4012 кілаграмаў малака, дык у калгасах „40 год Кастрычніка" – усяго 1576, „Іскра" – 1864, „Радзіма" – 1838, „Савецкая Беларусь" – 1867 кілаграмаў. Адсюль і зразумела, што пры такіх надоях спадзявацца на вялікае малако – марная справа.

Зразумела, што спад вытворчасці малака адмоўна адбіўся і на яго продажы дзяржаве. Па раёне гэты паказчык зменшыўся летась у параўнанні з пазалеташнім годам на 23 працэнты, а ў калгасах „Любішчыцы", імя Леніна, „Бальшавік", „Савецкая Беларусь" – на 35–40 працэнтаў. Да ўсяго, пагоршылася якасць рэалізуемай малочнай прадукцыі. Характэрна тое, што там, дзе вызначаюцца добрымі надоямі, там і добрая якасць малака. І наадварот, дзе надойваюць яго мала – і якасцю не могуць пахваліцца. Увогуле ж па раёне рэалізавана малака першым гатункам 92,5 працэнта.

Усяму, як вядома, ёсць свае прычыны. Спад вытворчасці малака выкліканы перш за ўсё змяншэннем колькасці дойнага статка і слабой кармавой базай. Дарэчы, і тое, і другое асабліва назіралася ў апошнія два гады. Тлумачыцца такое становішча як недальнабачнасцю, так і яўнай безгаспадарчасцю некаторых кіраўнікоў і спецыялістаў. Многія з іх перакананы, што вытворчасць малака стала нявыгаднай, а значыць, яе можна і трэба скарачаць. Але ж гэта зусім не так. Наадварот, хто надае ўвагу малаку, той атрымлівае і адпаведныя даходы. Возьмем, да прыкладу, той жа калгас імя Мічурына, які толькі ад рэалізацыі малака нават у зімовы перыяд штомесяц мае да мільярда рублёў выручкі.

Што датычыць пагалоўя дойнага статка, дык калі з 1991-га па 1994-ты год яно скарацілася ў раёне на 1396 галоў, што, зразумела, вельмі дрэнна, дык толькі за адзін 1995-ты год гэты ж паказчык склаў 1015 галоў. Падзенне ж дойнага пагалоўя па калгасах выглядае так: „Бальшавік" – на 250, „40 год Кастрычніка" – на 130, „Косава" – на 120, „Даманава" – на 100, „Рассвет" – на 76 кароў. Гэтыя лічбы сведчаць не пра што іншае, як пра злачынна-нядбайныя адносіны кіраўніцтва названых гаспадарак да жывёлагадоўлі, бо агульнавядома, што аднавіць дойны статак у некалішніх памерах будзе куды цяжэй. Для гэтага спатрэбяцца вялікія фінансавыя сродкі, якія немаведама адкуль будзе ўзяць. Да ўсяго, матачнае пагалоўе – гэта не толькі малако, але і мяса, у вытворчасці якога нашы справы таксама далёкія ад жадаемага.

Мяркуйце самі. Рэалізацыя жывёлы за мінулы год склала 7045 тон, або 83 працэнта да ўзроўню папярэдняга года. На 100 гектараў сельгасугоддзяў у раёне рэалізавана 96 працэнтаў мяса. І зноў той жа малюнак, што і з малаком: калі ў калгасах імя Чапаева, імя Чарткова, „Савецкая Беларусь", імя Куйбышава, „Расія", імя Мічурына прададзена на 100 га сельгасугоддзяў ад 130 да 160 цэнтнераў мяса, дык у такіх калгасах, як „Грыўдзенскі", „Бусяжскі", аграфірме „Беларусь" – у межах 60-ці цэнтнераў. На 10–15 цэнтнераў гэты паказчык вышэйшы ў калгасах „Быценскі", „Пагор'е", „Косава".

Узровень вытворчасці мяса залежыць ад сярэднясутачных прывагаў жывёлы. Да нашага агульнага сораму, апошняя склала па раёне 313 грамаў. Ні ў адной гаспадарцы не дасягнута сярэднясутачнае паўкілаграмовае прыбаўленне ў вазе.

Не хочацца злоўжываць лічбамі, але не магу змаўчаць пра тое, што ў калгасе „Любішчыцы", пра што, дарэчы, ужо пісала „Газета Уладзіміра Кудзінава", гэты паказчык склаў 76 грамаў, у аграфірме „Беларусь" – 169, у калгасах імя Калініна – 189, „Бусяжскі" – 200, „Радзіма" – 243 грамы. Не лепш абстаяць справы ў калгасах „Косава" і „Даманава".

Істотны ўплыў на вытворчасць мяса, акрамя арганізацыі працы ў гэтай галіне, аказвае ўсё тая ж колькасць жывёлы. На 1 студзеня 1996 года ў гаспадарках раёна налічвалася 52712 галоў буйной рагатай жывёлы, 4637 галоў свіней, 227 авечак, 1558 коней. Розніца ў колькасці толькі буйной рагатай жывёлы ў параўнанні з 1990-м годам складае больш 20-ці тысяч галоў. Толькі за мінулы год колькасць яе зменшылася амаль на тры тысячы галоў, ці на пяць працэнтаў. А ў шэрагу калгасаў яшчэ больш: у калгасе імя Калініна – на 14, „Даманава" – на 18, „Грыўдзенскім" – на 17, „Любішчыцы" – на 22 і ў „Бусяжскім" – на 14 працэнтаў. І ў той жа час змаглі павялічыць колькасць жывёлы ў калгасах „Расія", „Радзіма", імя Куйбышава, імя Леніна, „Пагор'е", імя Чапаева. А такія ж магчымасці былі ва ўсіх гаспадарках, бо выдзеленыя напачатку мінулага года крэдыты на закуп жывёлы былі размеркаваны па кожнай з іх. Ды бяда ў тым, што кіраўнікі некаторых калгасаў не праявілі разваротлівасці і засталіся як без жывёлы, так і без грошай.

Некалькі слоў пра свінагадоўлю. Гаварыць сёння пра яе, як галіну, ужо немагчыма. Толькі ў калгасе „Расія" ёсць на сённяшні дзень 1347 свіней, ды ў калгасе „Любішчыцы" – 671. Нейкая накіраванасць у развіцці свінагадоўлі назіраецца ў калгасе імя Чарткова. Ва ўсіх жа астатніх гаспадарках раёна свінафермы налічваюць ад адной да двух соцень свіней. Хочацца камусьці гэтага ці не, але развіваць свінагадоўлю ўсё ж прыйдзецца, бо гэта якраз тая галіна, якая можа хутка даваць аддачу, калі, зразумела, усур'ёз падыходзіць да кармлення свіней.

Вяртаючыся да шляхоў дасягнення поспеху ў малочнай і мясной жывёлагадоўлі, трэба зазначыць, што поспех гэты ва многім залежыць ад работы па ўзнаўленню статка. І тут, зноў-такі, у нас шмат упушчэнняў. Пакрыццё цялушак у гаспадарках раёна зменшылася ў параўнанні з папярэднім годам на 803 галавы, у тым ліку ў калгасах „Любішчыцы" – на 218, імя Леніна – на 109, „Зара" – на 107, „Бальшавік" – на 92 і „Савецкая Беларусь" – на 80 галоў. Асабліва трывожнае, калі не катастрафічнае становішча склалася ў гэтым накірунку работы ў калгасе „Бальшавік", дзе пад расцёлы 1996-га года асемянёна толькі 7,2 працэнта ўсіх цялушак. Тут летась скарацілі дойны статак на 250 кароў, і сёлета лічба гэта будзе не меншай.

Не лепш абстаяць справы з пакрыццём цялушак у калгасах імя Калініна і „Зара", дзе і асемянёны толькі 16 працэнтаў, імя Леніна – 17,5, „Савецкая Беларусь" – 19,8 працэнта.

Такія адносіны некаторых кіраўнікоў і спецыялістаў заветслужбаў нашых гаспадарак да такога важнага ў жывёлагадоўлі пытання, як узнаўленне статка, прывялі да таго, што ў 1995-м годзе ў раёне атрымана на 2,5 тысячы цялят менш, чым у год раней. Гэты паказчык у разліку на 100 кароў склаў усяго 73 галавы прыплоду, і тут мы ідзем з мінусам 9 галоў да ўзроўню 1994-га года. Калі ў калгасах „Расія", імя Мічурына, „Грыўдзенскі" змаглі атрымаць ад кожнай сотні кароў па 90–98 цялят, дык у калгасах імя Калініна – 53, імя Чарткова – 60, „Бальшавік" – 65, „Зара" і „Косава" – 67 цялят.

Я ўжо гаварыў, што яшчэ адной з прычын падзення паказчыкаў у грамадскай жывёлагадоўлі раёна з'яўляецца пагаршэнне кармавой базы. Папярэдняя зімоўка была нялёгкай, жывёла выйшла з яе ў стане сярэдняй і ніжэй сярэдняй укормленасці. Летняя засуха стварыла шэраг дадатковых цяжкасцей у забеспячэнні статка зялёнымі кармамі. Але побач з аб'ектыўнымі ёсць тут шмат і суб'ектыўных фактараў. Скажам, у апошнія гады ў многіх гаспадарках не вялося ў неабходных аб'ёмах перазалужэнне пашы. Вось там і засуха сябе найбольш праявіла. Такі малюнак, напрыклад, назіраўся ў вёсцы Ёдчыкі калгаса „Зара", дзе паша літаральна выгарала па той толькі прычыне, што тут ужо не помняць, калі праводзілі перазалужэнне. І ў той жа час на іншых фермах гэтай гаспадаркі, дзякуючы догляду за пашай, жывёлу пасвілі з электрапастухом.

Або вось другі прыклад. Ва ўрочышчы „Заялоўе" ў адных месцах трава, што называецца, у пояс, а там, дзе перазалужэння не вялося, яе няма зусім. І тут жа хачу ўспомніць пра некалішнюю „каралеву палёў" – кукурузу, пасевы якой на сілас у апошнія гады значна скараціліся з-за таго, што стала вельмі дарагім насенне гэтай культуры, шэраг гаспадарак звёў да мінімуму адводзімыя пад яе плошчы. Пралік тут яўны, і сёлета неабходна пазбавіцца гэтага хібу ў рабоце з кармавой базай. Хіба дрэнна паступілі, скажам, у калгасе імя Кірава, дзе ўсур'ёз заняліся вырошчваннем кукурузы і ў выніку заклалі 11 тысяч тон высакаякаснага кукурузнага сіласу, цалкам забяспечыўшы калгасную жывёлу кормам на стойлавы перыяд. Калгас, дарэчы, нават прадае сілас тым гаспадаркам, хто праігнараваў кукурузу і не забяспечаны цяпер неабходнай колькасцю кармоў.

Падводзячы вынікі сказанаму, трэба прама сказаць: у многіх гаспадарках раёна, спаслаўшыся на аб'ектыўныя цяжкасці, апусцілі рукі, не імкнуліся як след выкарыстаць усе магчымасці і рэзервы, каб павысіць прадуктыўнасць грамадскай жывёлагадоўлі. Справа тут, перш за ўсё, у адносінах кадраў да ўскладзеных на іх абавязкаў, у адказнасці іх за развіццё жывёлагадоўчай галіны. Таму і атрымліваецца: там, дзе такая адказнасць адсутнічае, куды ні кінь – усюды клін. Такіх гаспадарак, на жаль, нямала, адсюль – адпаведныя, далёка не задавальняючыя нас паказчыкі і ва ўсім раёне.

Мікалай СТРАКОВІЧ,
галоўны заатэхнік
райсельгасхарчу.

К ЧИТАТЕЛЯМ

Уважаемые читатели! Сегодня мы открываем новую рубрику „Провинциальные истории". Надеемся, что маленькие занимательные сценки из нашей жизни, которые найдут свое место под этой рубрикой, привлекут ваше внимание. А ещё: вдруг кто из вас, читатели, вспомнит что-то из своей жизни такое, что вызовет живой интерес и неподдельную улыбку? Тогда напишите об этом нам. Автором этой рубрики может стать каждый.

Новую рубрику будем вести вместе!

● ПРАВІНЦЫЯЛЬНЫЯ ГІСТОРЫІ

ВЫМОВА ЗА... МОВУ

Малады, інтэлігентнага выгляду настаўнік у адной са школ выкладае родную мову. Любіць яе і карыстаецца ёю ўсюды, як і належыць беларусу.

Неяк зайшоў у адзін з івацэвіцкіх магазінаў райспажыўсаюза. Агледзеўшы вітрыны, звярнуўся да сумаваўшай без работы прадаўшчыцы:

– Дайце мне, калі ласка, блакітны аловак.

Ускінуўшы сонныя вочы, быццам на іх пырснулі вадой, тая, скрывіўшы губы, адказала:

– Приехали в город, так гаварыте па-русски.

XXX

Той жа настаўнік запрасіў бацькоў сваіх вучняў на сход. Гаварыў на ім, вядома, на роднай мове. Але тут узбунтавалася адна з прыйшоўшых на сход мацярок:

– Вы уроки вядзите на беларускай мове, а с нами гаварыте по-русски.

Р. ЛЮДОВІЧ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ: программа с 5 по 11 февраля

ПОНЕДЕЛЬНИК, 5

Белорусское телевидение

17.00 Мультфильм.
17.15 ТВ – школе. Белорусская литература. 4-й класс.
17.35 „На добрый лад".
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 „Формула цветка".
18.25 Экономикст.
18.35 „Трижды один".
18.50 Новости.
19.05 „Крок".
19.40 „Это мы не проходили.."
20.00 Концерт.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.55 Музыкальный антракт.
22.05 „Веселые ребята". Кинокомедия.
23.30 Телеанонс.
23.35 Мастерская. Художник В. Тихонов.
24.00 Новости.

ОРТ

5.00 Телеутро.
8.00 Новости.
8.15, 17.20 „Секрет тропиканки".
9.05 „Поле чудес".
9.55 Человек и закон.
10.20 Мультфильм.
10.30 „Угадай мелодию".
11.00 Новости.
11.10 В эфире телерадиокомпания „Мир".
14.00 Новости.
14.20 „Чудовищная сила". Мультсериал.
14.40 Марафон-15.
15.00 Звездный час.
15.35 „Элен и ребята".
16.00 Джэм.
16.30 „Семь дней спорта".
17.00 Новости.
18.10 Час пик.
18.35 „Угадай мелодию".
19.00 „Мы".
19.45 „Спокойной ночи, малыши!"
19.55 Реклама.
20.00 Время.
20.30 „Операция".
20.50 Криминальный сериал „Метод Крекера".
21.45 Э. Радзинский. „Загадки истории. Григорий Распутин".
22.30 Новости.
22.40 Фильм Олега Ковалова „Сады скорпиона".

Канал „Россия"

6.30 Время деловых людей.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Требуются... требуются...
7.30 „Что день грядущий..."
7.35 Ритмика.
7.50 Всего понемногу.
8.40 Телегазета.
8.45 Империя игр.
9.35 Новая линия.
9.50 Ключевой момент.
10.20 Милицейская хроника.
10.30 Док. фильм.
15.05 Там-там новости.
15.20 Праздник каждый день.
15.30 Компас „Роста" у „Самовара".
16.20 Новая линия.
16.50 Мульти-пульти.
17.00 Вас приглашает...
17.15 Спасение 911.
18.10 I-клуб.
19.25 Подробности.
19.35 „Своевременная смерть". Худ. фильм. Часть 1-я.
20.50 Момент истины.
21.40 Репортер.
22.30 Река времени.
22.35 Автомиг.
22.40 „Спрут-5". Х/ф. 7-я с.

ВТОРНИК, 6

Белорусское телевидение

7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Новости.
8.15 Авто-парк.
8.30 Бездельник.
9.00 ТВ – школе.
9.20 „Вестгейт".
10.15 Мультфильм.
11.30 „И счастье, и гордость, и слава". К 250-летию руководителя восстания 1794 года в Беларуси и Литве Тадэуша Костюшки.
12.10 „Музыка без границ".
12.50 „Люди на болоте. Полесская хроника". 5-я серия.
15.00 Новости.
15.15 Торговый дом.
15.30 Док. фильмы.
16.20 ТВ – школе. Музыка.
16.50 „Все про все".
17.10 „Страна чудес".
17.20 Уроки Н. Новожиловой.
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 „Здравствуйте, люди!" Док фильм.
18.25 Экономикст.
18.35 „Трижды один".
18.50 Новости.
19.05 Вертикаль.
19.40 „Вестгейт".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.55 Музыкальный антракт.
22.05 „Индокитай". Х/ф.
23.25 „Супергол".
24.00 Новости.

ОРТ

5.00 Телеутро.
8.00 Новости.
8.15 „Секрет тропиканки".
9.05 „Мы".
9.45 Смехопанорама.
10.15 Мультфильм.
10.30 „Угадай мелодию".
11.00 Новости.
11.10 В эфире телерадиокомпания „Мир".
14.00 Новости.
14.20 „Чудовищная сила".
14.40 Кварьете „Веселая квампания".
14.50 Мультитроллия.
15.10 Волшебный мир или Синема.
15.35 „Элен и ребята".
16.00 ...До шестнадцати и старше.
16.30 „Семь дней спорта".
17.00 Новости.
17.20 „Секрет тропиканки".
18.10 Час пик.
18.35 „Угадай мелодию".
19.00 „Тема".
19.45 „Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.30 „Операция".
20.50 „Насреддин в Бухаре".
22.25 Москва–Кремль.
22.45 Новости.
22.55 „50х50".
23.45 „Т. С. Н."
0.35 „Семь дней спорта".

Канал „Россия"

6.30 Время деловых людей.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Требуются... требуются...
7.30 „Что день грядущий..."
7.35 Ритмика.
7.50 Телегазета.
9.50 Ключевой момент.
10.20 Милицейская хроника.
10.30 Музыкальный экспромт.
10.40 „Волшебный школьный автобус". Мультсериал.
11.10 Новая линия.
11.25 Чемпионат мира по биатлону. Командные гонки.
13.55 Чемпионат мира по биатлону. Женщины.
15.10 Там-там новости.
15.25 „Одиссея". Худ. фильм.
15.50 Месяцеслов.
16.20 Новая линия.
16.50 Клип-антракт.
16.55 Ваше право.
17.10 Музыка на десерт.
17.25 Устами младенца.
17.55 „Петербургские тайны".
19.25 Подробности.
19.35 „Мэкки-Нож". Худ. фильм.
21.45 Экран криминальных сообщений.
22.30 Река времени.
22.35 Автомиг.
22.40 Рек-тайм.
22.55 „Спрут-5". 8-я с.

СРЕДА, 7

Белорусское телевидение

7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Новости.
8.15 Фильм-концерт.
8.45 Мультфильм.
9.00 ТВ – школе. Музыка.
9.30 „Вестгейт".
10.25 Мультфильмы.
11.05 Зорная ростань. Телеконкурс.
11.45 Видимо-невидимо.
12.45 „Люди на болоте. Полесская хроника". 6-я с.
15.00 Новости.
15.15 Док. фильм.
15.35 Мультфильмы.
15.55 „За синими ночами". Худ. фильм. 1-я серия.
17.00 „Это незабываемое время". Телеочерк.
17.25 „Жаркое лето 41-го..."
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 Кредо.
18.15 „Минск. Музыка спортивных арен". Док. фильм.
18.25 Экономикст.
18.35 „Трижды один".
18.50 Новости.
19.05 „Темная комната".
19.40 „Вестгейт".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.55 Музыкальный антракт.
22.05 „Прекрасная спорщица". Худ. фильм. 1-я серия.
23.20 Королевская охота.
24.00 Новости.

ОРТ

5.00 Телеутро.
8.00 Новости.
8.15 „Секрет тропиканки".
9.05 „Тема".
9.45 „В мире животных".
10.20 „Котенок по имени Гав". Мультфильм. 1-я история.
10.30 „Угадай мелодию".
11.00 Новости.
11.10 В эфире телерадиокомпания „Мир".
14.00 Новости.
14.20 „Чудовищная сила".
14.40 Кактус и К°.
14.50 До-ми-соль.
15.10 Зов джунглей.
15.35 „Элен и ребята".
16.00 „Тет-а-тет".
16.30 „Семь дней спорта".
17.00 Новости.
17.20 „Секрет тропиканки".
18.10 Час пик.
18.35 „Угадай мелодию".
19.00 „В поисках утраченного".
19.45 „Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.30 „Операция".
20.50 „Храни меня, мой талисман". Х/ф.
22.05 „Театр + ТУ".
22.50 Новости.
23.00 „Т. С. Н."
23.50 „Семь дней спорта".

Канал „Россия"

6.30 Время деловых людей.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Требуются... требуются...
7.30 „Что день грядущий..."
7.35 Ритмика.
7.50 Всего понемногу.
8.40 Телегазета.
8.45 Крестьянский вопрос.
9.05 Площадь искусств.
10.25 Чрезвычайный канал.
10.35 „Самая легкая лодка в мире".
11.15 Новая линия.
15.05 Там-там новости.
15.20 Праздник каждый день.
15.30 Компас „Роста".
16.20 Дальний Восток.
16.50 От „винта".
17.05 Никто на забыт.
17.10 Кипрас Мажейка. „Параллели".
17.25 Своя игра.
17.55 „Петербургские тайны".
19.25 Подробности.
19.35 „Санта-Барбара".
20.30 „Городок".
21.10 Чрезвычайный канал.
22.30 Река времени.
22.35 Автомиг.
22.40 Лад-экран.
23.35 Аниматека.

ЧЕТВЕРГ, 8

Белорусское телевидение

7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Новости.
8.15 Фильм-концерт.
9.05 „Вестгейт".
10.00 Мультфильм.
10.10 „Остров погибших кораблей". Х/ф. 1-я и 2-я с.
12.25 Музыкальный салон Элеоноры Езерской.
13.05 „Люди на болоте. Полесская хроника". 7-я серия.
15.00 Новости.
15.15 „Рукописи Пушкина". Док. фильм.
15.40 „За синими ночами". Худ. фильм. 2-я серия.
16.50 ТВ – школе. Белорусская литература. 7-й класс.
17.20 Гости в дом.
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 К 75-летию народного писателя Беларуси Ивана Мележа. Торжественный вечер.
18.50 Новости.
19.05 Продолжение торжественного вечера.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.55 Музыкальный антракт.
22.05 „Прекрасная спорщица". Худ. фильм. 2-я с.
23.20 „Крок".
23.50 Мультфильм для взрослых.
24.00 Новости.

ОРТ

5.00 Телеутро.
8.00 Новости.
8.15, 17.20 „Секрет тропиканки".
9.05 „В поисках утраченного"
9.45 „Клуб путешественников".
10.30 Мультфильм.
10.40 Смак.
11.00 Новости.
11.10 В эфире телерадиокомпания „Мир".
14.00 Новости.
14.20 Мультфильм.
14.40 Лего-го!
15.10 Тин-Тоник.
15.35 „Элен и ребята".
16.00 Рок-урок.
16.30 „Семь дней спорта".
17.00 Новости.
18.10 Час пик.
18.35 Лотто-Миллион.
19.00 „Один на один".
19.45 „Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.30 „Операция".
20.50 Мелодрама „Майерлинг".
23.20 Музобоз-92.
0.00 „Т. С. Н."

Канал „Россия"

6.30 Время деловых людей.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Требуются... требуются...
7.30 „Что день грядущий..."
7.35 Ритмика.
7.50 Всего понемногу.
8.30 Телегазета.
8.35 Крестьянский вопрос.
8.55, 10.20, 19.35 „Санта-Барбара".
9.50 Милицейская хроника.
11.15 Новая линия.
14.15 Чемпионат мира по биатлону.
16.20 Новая линия.
16.50 Эксповидео.
17.05 Юбилейный вечер „Радио России".
17.55 „Петербургские тайны"
19.25 Подробности.
20.30 Маски-шоу.
21.10 Домино Михаила Боярского.
21.40 Киноафиша.
22.30 Река времени.
22.35 Автомиг.
22.40 Антреприза.
23.25 Экран криминальных сообщений.

ПЯТНИЦА, 9

Белорусское телевидение

7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Новости.
8.15 Док. фильм.
9.00 ТВ – школе. Белорусская литература. 7-й класс.
9.30 „Золотая сорока". Телеспектакль.
11.00 Народный артист СССР Игорь Моисеев.
11.50 „Люди на болоте. Полесская хроника". 8-я серия.
15.00 Новости.
15.15 „Последняя дорога". Худ. фильм.
16.50 Док. фильм.
17.20 „Вспоминая былое..." Поэт Василий Макаревич.
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 „Крок".
18.25 Экономикст.
18.35 „Трижды один".
18.50 Новости.
19.05 „Международный курьер".
19.40 „Вестгейт".
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.55 Музыкальный антракт.
22.05 „Прекрасная спорщица". Худ. фильм.
23.20 Телевизионный Дом кино.
23.50 Мультфильм для взрослых.
24.00 Новости.
0.15 Акколада.

ОРТ

5.00 Телеутро.
8.00 Новости.
8.15, 17.20 „Секрет тропиканки".
9.05 „Один на один".
9.45 „Играй, гармонь!"
10.15 Мультфильм.
10.25 „Пока все дома".
11.00 Новости.
11.10 В эфире телерадиокомпания „Мир".
14.00 Новости.
14.20 Мультфильм.
14.40 „Человек за ширмой". Часть 2-я.
15.00 Фильм-сказка „Царевич Проша".
16.30 „Семь дней спорта".
17.00 Новости.
18.10 „Дикое поле".
18.25 Человек и закон.
18.55 „Поле чудес".
19.45 „Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.45 „Детективное агентство „Лунный свет".
21.40 Взгляд.
22.25 Новости.
22.35 „Кара небесная". Эксцентрическая комедия.
0.20 „Семь дней спорта".

Канал „Россия"

6.30 Время деловых людей.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 Требуются... требуются...
7.30 „Что день грядущий..."
7.35 Ритмика.
7.50 Всего понемногу.
8.40 Телегазета.
8.45 Крестьянский вопрос.
9.05, 19.35 „Санта-Барбара".
10.20 Милицейская хроника.
10.30 Торговый дом.
10.45 Мульти-пульти.
11.15 Новая линия.
13.50 Чемпионат мира по биатлону.
15.50 Месяцеслов.
16.20 Новая линия.
16.35 Дисней по пятницам.
18.15 Мульти-пульти.
18.25 Правительственные будни.
19.25 Подробности.
20.30 Анализы недели.
21.10 Программа „Сюжет".
22.30 Река времени.
22.35 Автомиг.
22.40 „Оставайтесь в шляпе".
23.10 „Когда опаздывают в загс". Худ. фильм.

СУББОТА, 10

Белорусское телевидение

8.00 Новости.
8.15 Уроки Н. Новожиловой.
8.45 Созвучие.
9.05 Все про все.
9.30 „Ералаш".
9.50 Европейская двадцатка.
10.55 Здоровье.
11.15 „Моя любовь, моя печаль".
12.15 Бон тон. 1-й фестиваль авангардной моды в Минске.
13.10 „Мир природы и увлечений".
14.00 Многоголосие.
14.30 Олимпийский силуэт.
14.50 Белорусский дом.
15.30 Бенефис Натальи Гайды.
17.15 Открытый чемпионат Беларуси по боксу.
17.45 Зорная ростань.
18.25 Галерея.
19.00 „Небесные ласточки". Худ. фильм. 1-я серия.
20.05 Банка комиксов.
20.40 Колыбельная.
21.00 Новости.
21.45 „Вояж". Худ. фильм.
23.25 Видимо-невидимо.

ОРТ

6.45 Телеканал „Подъём!"
7.45 Слово пастыря.
8.00 Новости.
8.10 Телеканал „Подъем!"
9.30 „Не зевай!"
10.00 Утренняя почта.
10.35 Смак.
10.55 Театр на Малой Бронной и его друзья.
12.10 „Печки-лавочки". Х/ф.
14.00 Новости.
14.20 В мире животных.
15.00 „Окно в Европу".
15.30 Бомонд.
15.50 „Ералаш".
16.10 „Счастливый случай".
17.00 Новости.
17.20 „Телескоп".
18.00 „Золотая серия". Год 1978-й. „Судьба". Часть 1-я.
19.45 „Спокойной ночи, малыши!"
20.00 Время.
20.45 „Судьба". Часть 2-я.
22.00 „Брейн ринг".
22.50 Новости.
23.00 „Американские граффити". Худ. фильм.

Канал „Россия"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 „Что день грядущий..."
7.30 „Вовкулакия, или Загадка доктора Никодима".
7.45 Дружный хоровод.
8.05 Этикетка.
8.15 Большой хоккей.
8.55 Парламентская неделя.
9.40 „Пушкин и судьбы русской культуры".
10.10 „Как жить будем?"
10.55, 22.30, 23.40 Служба 299-00-00.
11.10 Футбол без границ.
11.50 „Мыльная опера".
12.10 „Поэт в России – больше, чем поэт".
12.40 Караоке по-русски.
13.20 Де факто.
13.35 „Эмили". Телефильм.
14.30 Пилигрим.
15.15 Сигнальный экземпляр.
15.25 „Станционный смотритель". Худ. фильм.
16.35 Империя игр. „Гладиаторы".
17.25 Чемпионат мира по биатлону.
18.25 „Комедия положений. Фредди Старр". Фильм 9-й.
19.25 Субботний вечер со Львом Лещенком.
21.05 Совершенно секретно.
22.45 Река времени.
22.50 Автомиг.
22.55 Звуковая дорожка.
23.55 „Адамово яблоко".

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 11

Белорусское телевидение

8.00 Фильм-концерт.
8.40 „Телебом".
9.25 „Конон". Мультсериал.
9.50 Лучшие хиты МТУ.
10.20 Туробъектив.
10.40 Все нормально, мама!
11.10 Арсенал.
11.40 „Моя любовь, моя печаль".
12.40 Авто-парк.
12.55 Фристайл. Кубок Европы.
13.15 „Черный квадрат".
15.00 Кубок Беларуси по мини-футболу. Финал. 2-й тайм.
15.45 Мост.
16.10 „Экспедиция".
16.45 Театр в кресле.
17.25 Гости в дом.
17.35 Бездельник.
18.05 Компьютерный полигон.
18.30 „Небесные ласточки". Х/ф. 2-я серия.
19.40 Колыбельная.
20.00 Резонанс.
20.50 Новости-ТВ.
21.05 Ток-шоу „Карамболь".
21.40 „Главное – любить". Худ. фильм.
23.45 „Бархатный сезон".

ОРТ

6.50 Тираж „Спортлото".
7.00, 8.10 Телеканал „Подъем!"
8.00 Новости.
9.25 Пока все дома.
10.00 Утренняя звезда.
10.45 Из первых рук.
10.55 „Служу России!"
11.25 „Играй, гармонь!"
11.55 В городе N.
12.25 Под знаком „Пи".
12.55 Смехопанорама.
13.30 Приключенческий сериал „Пираты".
14.00 Новости.
14.20 „Самодержцы российские".
15.20 Клуб путешественников.
16.05 „Как-то раз".
16.15 Мультфейерверк.
17.00 Новости.
17.20 „Ералаш".
17.40 Футбольное обозрение.
18.10 Песня-96.
18.55 КВН.
21.00 Воскресенье.
21.50 Новости спорта.
22.00 „Детективное агентство „Лунный свет".
22.50 Новости.
23.00 Любовь с первого взгляда.

Канал „Россия"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.25 „Что день грядущий..."
7.30 Теремок.
7.45 Первый дубль.
8.00 Наш сад.
8.30 Твои возможности, человек.
9.00 Доброе утро.
9.30 Аты-баты...
10.00 Вести в одиннадцать.
10.15 Русское лото.
10.55 В мире авто- и мотоспорта.
11.25 Звезды мирового экрана.
12.15 Театр моей памяти.
12.45 Горячая десятка.
13.20 Не вырубить...
13.35 „Эмили". Телефильм.
14.30 Книжная лавка.
15.00 В мире животных.
15.55 Чемпионат мира по биатлону.
17.00 Волшебный мир Диснея.
17.55 „Снимается кино..."
18.00 Колесо истории.
19.25 „Цвет денег". Худ. фильм.
21.40 Телекросс.
22.30 Служба 299-00-00.
22.45 Река времени.
22.50 Автомиг.
22.55 У Ксюши.

● ЗДАРЭННІ

◆

Пажар на бензакалонцы

Чарговае вогненнае здарэнне адбылося нядаўна на АЗС-4 (аўтазаправачнай станцыі), якая належыць Баранавіцкай нафтабазе і размешчана паблізу Івацэвіч на аўтатрасе Брэст–Мінск – мяжа Расіі. У выніку пажару аказалася пашкоджанай бензакалонка № 2 „Адаст". На шчасце, вялікага размаху агонь набыць не паспеў, і да прыезду пажарнікаў яго патушылі вадзіцелі праязджаючых міма аўтамашын, у ліку якіх былі і іншаземцы.

Падзеі ў тую марозную раніцу на аўтазапраўцы разгортваліся каля 8 гадзін раніцы. Пад'ехаўшы для запраўкі да бензакалонкі вадзіцель І. І. Куцко, прыватны прадпрымальнік ТП „Чаравічкі", на аўтамабілі „ВАЗ-2101", які належыць А. М. Варыцкаму, патрапіў якраз на пераменку, і яму было прапанавана пачакаць. Куцко загадзя ўстанавіў „пісталет" шланга калонкі ў гарлавіну аўтамабіля. Пачуўшы адмову ў імгненным абслугоўванні, ён, аднак, чакаць не захацеў. Завёўшы рухавік аўтамабіля, не прамарудзіў націснуць на педаль газу. Машына рэзка кранулася з месца, што ў сваю чаргу выклікала адрыў патрубка шланга разам з „пісталетам" бензакалонкі. У выніку адрыву ўзнікла кароткае замыканне электраправодкі асвятлення калонкі, якім, карыстаюцца ў цёмны час сутак і якое не было адключана. Шчасце, што побач аказаліся людзі, якія добра валодаюць сродкамі пажаратушэння і маюць неабходныя навыкі правільных дзеянняў у выпадку пажару, чаго нельга сказаць аб работніках запраўкі. Апошнія нават не ўмеюць правільна выкарыстаць вогнетушыцель. Наогул не ведаюць, як прывесці яго ў дзеянне. Акрамя таго, падчас расследавання здарэння высветлілася, што ніводзін з пунктаў прадпісання Дзяржпажарнагляду на АЗС яе кіраўніцтвам не выкананы. Інструктажы з работнікамі бензакалонкі не праводзяцца. З гэтага выходзіць, што нават нязначнае здарэнне на тэрыторыі АЗС можа ператварыцца ў імгненне вока ў страшэнную трагедыю, а тыя, хто там працуе, акажуцца бездапаможнымі. Вядома, віноўніку здарэння, няўважліваму вадзіцелю прыдзецца кампенсаваць прычыненыя пажарам страты, а папярэдне ён прыцягнуты да адміністрацыйнай адказнасці. А вось кіраўніцтву і работнікам заправачнай станцыі нельга заставацца спакойнымі наглядальнікамі.

В. МОЛАШ,
старшы супрацоўнік цэнтра навучання правілам пажарнай бяспекі атрада ваенізаванай пажарнай службы г. Івацэвічы.

У 1995 годзе ў нашым раёне падлеткамі ўчынена 28 злачынстваў, у якіх удзельнічала 27 чалавек. З гэтага ліку – 26 складаюць крадзяжы асабістай і дзяржаўнай маёмасці. 7 злачынстваў учынена групамі падлеткаў, 4 – у супольцы з дарослымі. 11 удзельнікаў гэтых злачынстваў нідзе не працуюць, 11 – займаюцца ў школах, 2 – навучэнцы Івацэвіцкага ПТВ-162. І толькі адзін працаваў.

● НЕБЯСПЕЧНЫ ЎЗРОСТ

Злачынствы ўчыняюць падлеткі

ШТО хаваецца за гэтымі сухімі, але шматзначнымі лічбамі? Вядома, непрыглядныя гісторыі, якія на юрыдычнай мове трактуюцца не інакш, як злачынствы. Раскажам аб некаторых з іх, бо каб асуджаць зло, трэба ведаць яго „у твар".

15-гадовая Л. Марачэнец з Чамялоў і 14-гадовая жыхарка Мінска М. Журко пабілі сваю аднагодку Д. Забралі ў яе наручны гадзіннік і завушніцы. Потым у сваё апраўданне казалі, што такім чынам рашылі перавыхаваць яе, бо яна, маўляў, амаральна сябе паводзіла.

Л. Шапавал, 1978 года нараджэння, з Зялёнага Бору палюбіла блукаць па трасе ў пошуках кліентаў на свае сексуальныя паслугі. Акрамя платы за іх, імкнулася штосьці і сцягнуць. Крала не толькі ў мужчын, якія куплялі яе, але і ў тых, хто куды-небудзь падвозіў, як спадарожніцу. Апошні раз украла долары і нямецкія маркі ў аўтамабілі і была хутка выкрыта. Цяпер „жрыца кахання" адбывае пакаранне ў месцах пазбаўлення волі.

Саша К. з Івацэвіч за крадзёж і бадзяжніцтва накіроўваўся ў спецшколу. Пасля яе прыціх, ды не надоўга. Зноў узяўся за сваё. Жыве ён разам з маці ў маласямейным інтэрнаце, а больш правільна сказаць, лічыцца там, бо ва ўсіх, хто меў дачыненне да гэтай сям'і, склалася ўражанне, што мацеры родны сын не патрэбен, яна больш занепакоена асабістым жыццём, а Саша толькі перашкаджае. Вось чаму маці ўласнаручна напісала заяву ў міліцыю, каб яго накіравалі ў спецшколу.

У адной са школ райцэнтра займаецца вучань К. Нягледзячы на свой малы ўзрост ужо набыў багаты вопыт розных прыгод. У адной з вёсак раёна знайшоў такіх жа, як сам, сябрукоў – двух братоў. Промысел быў адзін – крадзёж. Сякеркай узломвалі дзверы кватэр, забіралі каштоўныя рэчы. Дыяпазон іх крадзёжнай дзейнасці пашырыўся далёка за межы родных мясцін. Куды толькі не ездзілі! Дзе не бывалі! І ў Брэсце, і ў Мінску, і ў Жодзіна... Гастралявалі па рэспубліцы. Тое, што кралі, праядалі, прапівалі, пракурвалі. Шыкоўна жылі, вольна сябе адчувалі. Часам і сякерка не патрэбна была. У ход пускаліся хітрыкі і падман. Такім чынам увайшлі ў давер да бабулькі з в. Пагор'е. Прыкінуліся перад ёй беднымі сіротказдамі, а потым абакралі няшчасную.

Не вельмі даўно вярнуўся з месц пазбаўлення волі непаўналетні М. Умудрыўся адхапіць там 28 пакаранняў. Шмат часу правёў у штрафным ізалятары. Відаць, турэмныя сцены больш прываблiваюць яго, чым паветра свабоды, бо зноў адхапіў „тэрмін".

Есць у Целяханах шматдзетная сям'я. Сярод іншых дзяцей асабліва выдзяліліся два браты: старэйшы і малодшы. У мінулым годзе гэтая „двойка" ўчыніла тры злачынствы ў Целяханах. У адным з магазінаў сельпо ўкралі паўтары мільёны рублёў, са школьнага склада вынеслі рэчаў больш як на 4 мільёны рублёў. А ўлетку адзін з братоў украў каля бальніцы матацыкл. Ваяжы гэтых хлопцаў настолькі дзёрзкія, што малодшага прышлося заключыць пад варту, такая мера рэдка прымяняецца да падлеткаў.

Набыў славу здольнага імправізатара непаўналетні М. з Зялёнага Бору. Месцам баўлення часу была для яго траса. „Вісеў" каля прыдарожнага кафэ. Аказваў дробныя тэхнічныя паслугі зазірнуўшым у гэту ўстанову вадзіцелям і, вядома, часу марна не траціў, што-небудзь ды краў. Для маскіроўкі нярэдка нацягваў на галаву парык. Грошы прыносіў дамоў, дзяліў іх разам з бацькамі. Неяк папрасіўся ў легкавушку пад'ехаць. Вадзіцель і вокам не паспеў міргнуць, як з салона знікла 700 долараў і скураная куртка.

Гісторыі гэтыя можна працягваць і далей, але няма сэнсу, бо тэма ў іх адна – крадзеж, хіба што са зменай дэкарацый. У прычынах гэтых злачынстваў дапамог разабрацца начальнік інспекцыі па справах непаўналетніх Івацэвіцкага РАУС Іван Аляксандравіч Якубец, які ўжо 12 гадоў мае самае непасрэднае дачыненне да падлеткаў, працуе з імі, выкарыстоўваючы прафесійны вопыт, дапамагае ім сысці з коўзкай дарожкі, стаць сумленнымі людзьмі. І ёсць тут пэўныя здабыткі. Усё ж, вяртаючыся да мінулых гадоў, Іван Аляксандравіч канстатуе: злачынстваў сярод падлеткаў было ў дватры разы менш. Сённяшні ўсплёск іх можна растлумачыць толькі пагаршэннем сацыяльна-эканамічнай абстаноўкі, глыбокім крызісам усіх сфер нашага жыцця. Але, акрамя гэтай стрыжнявой прычыны, ёсць і іншыя, якія ляжаць больш не ў асяродку, а ў сям'і. Менавіта сямейная бескантрольнасць, на думку І. А. Якубца, дае прыведзеныя вышэй „усходы". Для многіх бацькоў усё выхаванне дзяцей зводзіцца да таго, каб іх накарміць. Іншыя п'янствуюць і ім болей нічога не трэба. Дарэчы, летась выяўлена 46 выпадкаў, калі дарослыя разам з падлеткамі распівалі спіртное. Складзена 9 пратаколаў на бацькоў, якія не выконваюць сваіх абавязкаў у адносінах да дзяцей. І ўсё ж работнікі інспекцыі імкнуцца знаходзіць кантакт з бацькамі, дапамагчы ім усвядоміць сваю адказнасць. Бо пакараць лягчэй, але ці будзе ад гэтага якая карысць. Каб не лічылі іх ворагамі ні бацькі, ні іх дзеці, якія ўчынілі злачынствы, каб ведалі, што заўсёды ёсць магчымасць паправіць становішча – вось галоўная лінія работы, якой прытрымліваюцца ў інспекцыі па справах непаўналетніх. І гэта, вядома, дае свае вынікі.

Але ёсць выпадкі, якія патрабуюць прыняцця крайніх мер. Так, у Любішчыцах адна сям'я, якая складалася з бацькі, маці, двух дачок і сына, дайшла да такой распусты, што давялося пазбаўляць маці мацярынскіх правоў. Амаль усе члены гэтай сям'і з-за амаральнага ладу жыцця аказаліся заражанымі цяжкай венерычнай хваробай. Бацька сямейства знаходзіцца пад вартай, што датычыць 15-гадовага сына, то маці і суседка-п'яніца ўцягнулі яго ў крадзяжы, за што таксама прышлося адказваць.

Аналізуючы статыстыку ўсіх злачынстваў, можна сказаць, што большасць іх была ўчынена ў райцэнтры. У раёне найбольш неспакойнымі ў гэтым плане аказаліся Целяханы. Большасць падлеткаў, што ўчынілі злачынствы, – з няпоўных сямей і з сямей, дзе бацькі п'янствуюць. Вялікая колькасць злачынстваў учыняецца непаўнагадовымі вечарам альбо ноччу. Гэта зноў жа гаворыць аб бацькоўскай бескантрольнасці.

Па меры магчымасці інспекцыя праводзіць рэйды па гарадах і вёсках раёна, кантралюе абстаноўку ў клубах і дамах культуры. Шмат клопатаў дастаўляюць не толькі крадзяжы, але і розныя разборкі паміж падлеткамі. Сярод іх шмат такіх, якія лічаць фізічную сілу галоўнай неабходнасцю і крэдам жыцця. Таму ў кватэрах, падвалах, спартзалах настойліва накочваюцца мускулы. Найбольш за ўсіх фізічная сіла ў пашане сярод падлеткаў з забяспечаных сямей. А калі ёсць толькі адна сіла, тады пачынаецца высвятленне адносін на танцпляцоўках, у цёмных кутках. Падставы для гэтага самыя нявінныя: коса паглядзеў; закрануў, праходзячы міма; не даў прыкурыць і г. д. Запалка чыркнута – і агонь гарыць. Трашчаць у байцоў лбы, льецца кроў з разбітых твараў.

Група ідзе на групу, бо адна з іх „квадрат", другая – „легіён". І кожная лічыць сябе вышэй за іншую. А даказаць гэта можна толькі кулакамі. Ды нярэдка сілы бываюць няроўныя па той прычыне, што ахвярай „легіянераў" ці „квадратаў" становіцца адзіны чалавек-аднагодак. Штошто, а цэлым кагалам збіваць аднаго добра ўмеюць тыя, хто ў падвалах накачаў мышцы. На такое геройства, як кажуць, вялікага розуму не трэба. Падлеткі цешацца, а бацькі потым ільюць горкія слёзы і шукаюць апраўдання брыдкім учынкам сваіх дзяцей.

Усё жыццё мы выхоўвалі чалавека ў духу савецкай маралі, якую лічылі самай лепшай у свеце, як і саму сістэму, у якой жылі шмат дзесяцігоддзяў. А, можа, і ў ёй трэба пашукаць карані сённяшніх бед і ўпадку? Бо не можа моцная ў сваёй аснове сістэма так хутка і так катастрафічна развалiцца.

Л. РУЦІЧ.

● СПОРТ

Баскетбольны тыдзень

Цэлы тыдзень аматары баскетболу з цікавасцю назіралі за гульнямі паміж зборнымі камандамі школ раёна. На старце прымалі ўдзел каманды Амяльнянскай, Любішчыцкай, Даманаўскай, Квасевіцкай і чатырох школ райцэнтра.

27 студзеня ў СШ № 1 г. Івацэвічы адбыліся фінальныя сустрэчы. За першае месца сярод дзяўчынак барацьба разгарнулася паміж баскетбалісткамі сярэдніх школ № 1 і № 2 горада Івацэвічы. Перамагла каманда СШ № 1. За трэцяе месца павінны былі змагацца зборныя Амяльнянскай сярэдняй школы і Івацэвіцкай СШ № 4. Але з-за адсутнасці транспарту амяльнянцы не змаглі прыехаць, таму сустрэча не адбылася.

У юнакоў першымі былі вучні СШ № 2. Яны перамаглі каманду трэцяй школы. Прызавое трэцяе месца дасталося юнакам школы № 4 г. Івацэвічы.

Усе фіналісты атрымалі памятныя медалі, іх павіншавалі ўдзячныя балельшчыкі.

Н. ЯНКОВІЧ.

Газета выдаецца на беларускай і рускай мовах. Набіраецца ў Івацэвічах, друкуецца ў Баранавіцкай друкарні (г. Баранавічы, вул. Савецкая, 80). Выходзіць два разы на тыдзень: у сераду і суботу.
Фармат 420х300 мм. Аб'ём – 1,5 друк. аркуша.
Падпісана да друку 1 лютага ў 14.00.

ЗАСНАВАЛЬНІК: гандлёва-прамысловая фірма „Івацэвічы". Рэгістрацыйны нумар 1147.

Рэдактар Лідзія ЦАЛУЙКА.
НАШ АДРАС: 225250, г. Івацэвічы, вул. Свярдлова, 5, рэдакцыя „Газеты Уладзіміра Кудзінава". Тэлефон 2-12-09.

Рукапісы і здымкі не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца. Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні могуць не супадаць з пунктам гледжання рэдакцыі і не накладваюць на яе ніякіх абавязацельстваў. Пры перадрукоўванні спасылка на нашу газету абавязковая.

Індэкс 63959. Тыраж 2.310 экз. Заказ 238.